

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Et Virtutes Venerabilis Patris Lvdovici De Ponte, Societatis Jesu

Lamparter, Heinrich

Jngolstadii, 1662

Cap. V. Scholasticæ occupationes, & solemnis Professio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43978

tus, cum spe obtinendi. Hanc autem gratiam acceptam retulit precibus magistri sui Alvarez, non diu antè, Belmonti 25. die Julij, cœlo recepti. Præterea nunc alia sensa, quæ tum de alijs, cum præcipuè de humilitatis virtute accepit hoc tempore probationis, referenda suis locis in libro sequente.

CAPUT V.

SCHOLASTICÆ OCCUPATIONES, & solemnis Professio.

I.

ANNO 1580. ad Festum S. Lucæ Salmanticam est missus Ludovicus, & post egregiè propugnatas assertiones ibidem ex tota Theologia, Legione Philosophiam anno sequente docere coepit, magna cum laude, & estimatione doctrinæ, nullo tamen suo gustu, nisi quem dabat obedientia: quâ fiebat, ut ei muneri cumu-

*Docet
Philosophiam.*

cumulatissimè satisfaceret : nam
& ea, quæ dictabat in schola, non
subtiliter tantùm & eruditè, sed
magna simul claritate & ordine
componebat, levando labori disci-
pulis scientiarum ; & in disceptationibus
seu propugnaret, sive oppugnaret
libentissimè audiebatur, eratque
tutum admirationi, cum formidini

*Discipu-
los exci-
tat ad
studium
virtuti.*

Singularem etiam curam discipu-
lorum habuit, hortando singulos
& animando, ut in studia diligenter
incumberent ; invitando eos ad
proponendas sibi quæstiones, in
quibus hærebant, easque patienter
& amanter ipsis explicando, ut
nemo se neglectum, omnes æqua-
liter se, suumque profectum illi
cordi esse viderent. Nec minori
fuit ipsis incitamento ad virtutem,
præclaris monitis & exemplis eos
accendens, primus in omnibus
exercitationibus pietatis, sive in
triclinio culparum se reum pera-
gendo,

gendo, oscula figendo pedibus ac-
cumbentium, commendando
cibum, aut eum sumēdo sub men-
sa, & alia obeundo, quæ fert usus in
Societate: sive in culina operam
navando cœcis, & abjectissima quæ-
que munia domi fungendo: qui-
bus modis ita rapiebantur animi
omnium, præsertim discipulorum,
ut eum certatim studerent imitari.

II.

Brevi etiam foras emanavit, ac *Prodest*
per totam civitatem fusa est fama *simul*
sanctitatis illius: unde multi, etiam *proximo*,
viri graves & nobiles, eum delegere
pro moderatore animi sui, suos ei
lapsus, infirmitates ac dubia pro-
ponendo; quibus magna se cari-
tate impendit, enixiùs tamen ple-
beis ac pauperibus. Nec paucos
inexpectata cōversione ad eximia
exempla probitatis traduxit: hos
inter homo juvenis fuit, ex illu-
strissima inter Hispanos prosapia:
qui

qui cùm, Ludovici monitu, se
totum appulisset studijs virtutum
ut per austeritatem erga se ipsum
liberalitatem erga egenos, & alia
exercitia pietatis expeditiores co
ram DEO rationes haberet, suis
admirantibus, & mentis turbid
motionem suspicantibus, con
stanter edixit, brevè se à DEO eve
candum ad iudicium. Et hoc non
ab animi perturbatione, sed divi
tus ei compertum fuisse, eventus
ostendit. Nam subitaneo corre
ptus morbo, quando illius exhila
randi causâ, nescio quos ludos a
pompa instruxerant, advocatus
Ludovico cum dolore omnes to
tius vitæ noxas confessus est, &
Sacramentis munitus, magna cum
animi pace, ac fiducia, ad melio
rem vitam decessit, annis & viri
bus multò longiorem ei vitam
pollicentibus.

III.

Non continuit se intra moenia *Excursus*
fervor Ludovici, sed Dominicis, *rit ad*
Festisque diebus cum aliquo disci- *pagos.*
pulorum exivit ad villas ac pagos
vicinos, à quibus maturè posset
redire in urbem. Jbi convocato ad
templum populo rustico explica-
vit foeditatem peccati, fructus poe-
nitentiæ, brevitatem vitæ, poenas
infernæ, & alia, pro captu nationis
illius, & necessitate: fecitque hoc
tanta vi dicendi, ut emollitis exci-
derint lacrymæ: à concione, pueri-
tiam in rudimentis doctrinæ Chri-
stianæ instituit: reliquo tempore
aures præbuit peccata sua deplo-
rantibus; quales etiam alijs diebus
ad eum in urbem veniebant, quos
magna suavitate tractatos, cum
suo & ipsorum solatio, remisit ad
sua magalia. Fecit autem has ex-
cursiones pedibus, nullo comme-
atu instructus, sed victitans eo,
D quod

quod ultro datum esset pro stipendio
 vel ostiatim emendicasset cum
 socio; gratulando sibi, quòd cum
 primo comitum Christi, Paupere
 tate, epularetur. Quantum vis
 tem fatigatus domum redijisset
 Iperi, nihil ampliùs refocillationem
 admisit, quàm si tota die domo
 mansisset, ad studia sua, quasi
 jucunda recreatione, revertentem
 Quos autem dies vacuos habebat
 à scholis, eos visendis pauperibus
 & sacris locis impendere consu-
 vit, magis ea consuetudine cum
 DEO, & egenis, recreari se existi-
 mans, quàm alia ratione quacum-
 que: nec vana fuit illa opinio; qui
 multiplici dulcedine, sensu coele-
 sti, & affectu recreabatur à DEO
 ut Francisco de Salzedo, discipulo
 magnæ virtutis, familiariter dice-
 ret; videri sibi, à DEO se tractari ut
 filium parvulum, quem pater ele-
 ganti veste indutum, prehensum
 manu

*Recrea-
 tiones
 Ludovici.*

manu ducat per forum, ut conspe-
ctu variarum in mercatu rerum,
exhilaratum, sui amore magis af-
ficiat.

IV.

Hoc tali magistro plurimum in *Eius di-*
virtute promoverunt illi, quos ha- *scipuli,*
bebat è Societate, discipuli. Tres *Marti-*
cōmemorabo solū insigniores: *nus Del-*
primus esto Martinus Antonius *rio.*
Delrio, vir singularis humilitatis
& obedientiæ: qui cū ex libris,
quos mira eruditione refertos edi-
derat, orbe toto notissimus esset,
jāque Parisijs doctore Joanne
Maldonato Philosophiam audivif-
set, in Societatem ingressus, de-
nuo ad summulas, & rudimenta
Dialecticæ, volūrate Superiorum,
redire non dubitavit; sed magnæ
felicитatis loco habuit, quòd Lu-
dovicum magistrum obtinisset,
à quo non minus in cœlesti, quàm
humana Philosophia posset con-

D 2 discere:

Franciscus de Salzedo.

discere: de cuius vita alij prolixius
retulerunt ad posterum. Alter fuit
Franciscus de Salzedo, consobri-
nus Balthasari Alvarez, eidemque
in familiaritate cum DEO non
multum absumptis; cui multas ho-
ras impendebat quotidie, diu ante
alios è strato surgens. Hic dum
Collegij Rector esset Avilæ, a
ipso Christo monita est Maria Vel-
ex ordine S. Bernardi, raræ sancti-
tatis, & extraordinarij spiritus vir-
go, ut illum sibi sumat animæ su-
moderatore, eiq; studiosè ob-
diat. De quo in vita ejusdem vir-
gis cap. 32. refertur, eum tantæ
authoritatis fuisse apud eos, quo-
rum conscientias regebat, ut erant
gravissimus, & religiosissimus qui-
que ex tota civitate, illi quasi puer-
rum se submiserit; licet majoræ
nati, quàm 34. annorum non esset.
Deinde illum nullo neque labore
neque indignitate rerum superati

aut fa-
rum s-
Terti-
fanne-
nis, a
proE-
& inn-
stiana-
tis Ec-
mam
exem-
cujus
bebat
mem-
Riba-
lib. 5.
An-
tica,
magi-
tantu-
ut &
res t-
Acad-

aut fatigari potuisse, cum de aliorum salute, & causa DEI ageretur. Tertius est Hernandes de Villafanne, qui in Cinaloa totis 30. annis, Apostolico spiritu, plurimis pro Evangelio laboribus exhaustis, & innumeris ad agnitionem Christianæ veritatis adductis, & fundatis Ecclesijs, gloriosam DEO animam reddidit; plurimum adjutus exemplis & institutione Ludovici, cujus semper aliquid librorum habebat in manibus. De quo plura memorantur à P. Andrea Perez de Riba, in historia novæ Hispaniæ lib. 5. cap. 23.

Hernandes de Villafanne.

V.

Anno 1584 Ludovicus Salmanticæ, nostris Theologiæ studiosis, magister datus est; quo in munere tantum & laudis, & gratiæ retulit, ut & inter florentissimos, qui plures tum erant, in celeberrima illa Academia, Doctores excelleret, &

Theologiam docet Salmanticæ.

discipuli ad eum, quasi solus esset
 dubia sua frequenter referrent.
 Ipse vsus occasione non omisit
 los dexterè simul ad maiorem in
 virtute progressum incitare; di
 cere solitus, miseram esse condi
 tionem Religiosorum Doctorum
 nisi conarentur etiam in studi
 virtutis promovere discipulos.
 Quia verò propter exercitia lit
 raria, consueta diebus festis, a
 Dominicis, ei non licebat excu
 rere ad pagos, ut Legione fecerat
 quoties ab illis excusare se potuit.
 omne tempus in excipiendis pe
 nitentium cōfessionibus consum
 pfit: per septimanam autem eis
 qui majorum incrementorum
 capaces erant, stasis horis operam
 dedit.

VI.

Vnicum annum relictus in hoc
 officio, ad alia fuit abstractus
 scholis: quòd etsi plurimum vale

ret in i
 retur
 in quo
 fuerit
 ptem
 Vallis
 cenda
 cit, qu
 longè
 enim
 tam a
 propo
 mas d
 nitus
 fa scie
 Ange
 etiam
 magn
 mnib
 Ta
 orna
 quæ
 tioni
 ret

ret in illis, longè tamen plus videretur posse in gubernandis alijs: in quo genere qualis & quantus fuerit, infrà diceretur. Sed post septem annos, aut octo, revocatus Vallisoletum ad Theologiam docendam, non minore laude id fecit, quàm si nulla diversio muniũ, *Magna cum laude.* longè aliorum, intervenisset. Ità enim testantur jurati, tam acutè, tam appositè, tam nervosè illum proposuisse, & enodasse gravissimas difficultates, ut non ex humanitus acquisita, sed divinitus infusa scientia; neque ut homo, sed ut Angelus loqui videretur. Unde etiam illa, quæ dictabat in scholis, magni passim æstimabantur ab omnibus.

VII.

Tantam sublimitatem doctrinæ ornavit nō minor animi demissio: quæ maximè apparuit in disputationibus: nam sive præsidebat,

D 4 tacuit

tacuit quantum ferebat mun-
 praesidis, ut solus discipulus doct-
 rum responsionum decus referre
 siue oppugnabat, cum discipulus
 videret sub argumento fatiscere
 porrexit ei manum, & ansam pra-
 buit solutionis arripiendae; & si v-
 paullum apposite diceret, id e-
 plicando ad honorem adduxit.
 Neque verò vnquam ullius impu-
 gnavit sententiam, nisi postulante
 id officio suo, vel urgentibus, qu-
 bus id honestè negare non potuit.
 Hoc autè fecit ea modestia, qua-

Per filiã discipulus esset, non Doctor. V-
confessio, debatur sanè DEVM delectari eju-
nis doce- humiliatone; nam subduxit e-
tur de lumen interdum, ut à difficultat-
Theolo- bus exire non posset, nisi ope alio-
gicis dif- rum ipsi longè imparium, imò &
ficultra- illiteratorum: quod accidit ei
eibus. cum explicanti Mysterium S. S.
 Eucharistiae, repentè oborra est
 tam atra, densaque nubes violent-

rissimarum objectionum, præsertim contra conversionem panis & vini, in corpus, & sanguinem Christi, ut in Cathedra moram bene longam traxerit silens; auditoribus admirantibus, & aliquid humanitus ei contigisse existimantibus: nec ab ea perplexitate se tum expedire potuit, sed ab ædituo vocatus, ad alicuius feminæ confessionem accipiendam, discessit. Erat illa ex ijs, quas Ludovicus in studio vitæ perfectioris instruxit: à qua rogatus, quid egerit, cum vocaretur, respondit, se versatum in explicando divino illo mysterio: subjunxit illa, sibi eadem nocte, cogitanti de illo, gravissimas difficultates objectas fuisse; quas etiam recensuit ordine: & erant eadem omnino, quæ illum vexarant in schola. Adjecit illa; sed & multas occurrisse sibi considerationes, & argumenta, quæ

omnisque
D s rem

rem totam reddiderint sibi pl
 nam ac facilem, omni difficultat
 submota. Et retulit has considera
 tiones, ac sigillatim diluit omnia
 quæ in cōtrariūm ejus menti eran
 objecta. Obstupuit ad ista Ludov
 cus, & omni nube animi deterfa
 conversus ad DEVM sustulit ma
 nus, quòd per mulierculam erudi
 tus esset, magnòque cum sensu
 erupit in illa verba Christi: *Con
 fiteor tibi Pater, Domine cæli & terra
 quia abscondisti hæc à sapientibus,
 revelâsti ea parvulis. Ita Pater; qu
 niam sic placitum fuit ante te.* De
 posuit hoc apud quæsitores Mar
 chio de Villar; cui, nescio in quo
 rerum suarum articulo constituto,
 Ludovicus ipse pro consolatio
 tione narraverat, quomodo DEVS
 aliquando soleat juvare per eos,
 quibus minimè speres.

VIII.

Postrema in literis Ludovici oc
 cupatio

cupatio fuit Praefectura studiorum, qua multos annos functus est quàm accuratissimè, non sinendo quidquam exercitiorum praescriptorum omitti: vel opiniones alias doceri, quàm communes, aut valde idoneo fundamento subnixas, quo cuilibet viro docto meritò persuaderetur eius probabilitas. Quare diligenter legebat omnia, quæ dictata erant in scholis, & expendebat accuratissimè: quòd si quid minùs ei probatum esset, proponebat Magistris, audiebatque illos patienter: si verò non satisfacerent, nullo modo permittebat id eos defendere. Indè factum est, ut reveriti censuram, integritatem, & constantiam eius, admodum cauti essent in opinionum delectu: quos autem videbat abhorrere à novitatibus, multùm laudabat, grarias illis agèdo. Quando per corporis infirmitatem non poterat

Committere ei Praefectura studiorum.

Aversatur novitas opiniones.

sibi pl
cultat
nsidera
omni
ati era
Ludov
eter sa
alit ma
n erud
n seni
i: Con
terra
tibus,
er; qui
e. De
es Mar
in que
onstitu
onsola
DEVI
r eos,
vici oc
upatio

poterat comparere in publicis
concertationibus, eo saltem loco
erat, in quo non conspici quidem
ipse, sed omnia tamen posset au-
dire: aut si neque hoc morbus
permitteret, curabat fideliter
referri, quidquid actum fuisset,
merita omnes laude, & gratulatio-
ne remuneraretur. Nunquam per-
misit examinari quenquam è no-
stris scholasticis, quin ipsemet in-
teresset: & P. Alfonsus de Cano
testatur, eum semper, in omni con-
gressu Doctorum, obtinuisse insti-
tuti magistri omnium presentium, qui
adeò cōprehenderit omnia, licet
nunquam audita sibi, ac si diu mu-
tūmque meditata haberet, & ipse
met adhuc versaretur in scholis.
Quando videbat eum, cujus pro-
fectus explorabatur, non satis exa-
minatori fecisse, charitate mortali
arripiebat causam, ac tam clare
facilique modo proponebat diffi-

cultu

cultatem, ut illam non ægrè dissol-
veret, nisi qui indoctissimus esset.

IX.

Dum versaretur Ludovicus in
occupationibus literarijs, à P. Clau-
dio Aquaviva, quinto Præposito
Generali Societatis, ad supremum
apud nos gradum, Professionis
quatuor votorum, admissus est:
eo sanè dignissimus, ut cui nihil
deerat eorum, quæ S. Ignatius re-
quirit in promovendis ad hunc
ordinem, ad quem nõ alios, quàm
spiritûs & doctrinæ selectæ viros,
& multum, diuque exercitatos, &
in varijs probationibus virtutis, &
abnegationis sui ipsorum, cum o-
mnium ædificatione & satisfactio-
ne perspectos, admitti voluit.
Fecit professionem Vallisoleti 24.
die Januarij anno seculi 1593. suæ
ætatis 39. cum novendecim
annis in Societate
fuisse.

*Facit
Profes-
sionem
solènem.*

CAPUT